

Memo

memonummer	Versie 2
datum	31-07-23
aan	S Hammink
van	W.R. Klok
kopie	M.L. Braad
project	Bestemmingsplan Rhijnkade fase 3, Oegstgeest
projectnr.	0466091.100
betreft	Nader onderzoek platte schijfhoren

Aanleiding

Oegstgeest aan de Rijn V.O.F is voornemens om aan de Rhijnhofweg een woontoren te realiseren met een doorsteek van de Oude Rijn naar de Binnenrijn. Deze ontwikkeling wordt mogelijk gemaakt via het bestemmingsplan Rhijnkade fase 3. Uit de uitgevoerde natuurtoets (Antea Group, 2022), die in het kader van de bestemmingplanprocedure is uitgevoerd blijkt, dat niet kan worden uitgesloten, dat de voorgenomen ontwikkeling een negatief effect heeft op de mogelijk aanwezige platte schijfhoren in de omgeving. Daarom is een onderzoek uitgevoerd naar het voor komen van deze slakkensoort. De resultaten van dit onderzoek zijn beschreven in voorliggende notitie. Aan het einde van de notitie is een impressie van het onderzochte water opgenomen.

Het onderzoeksgebied bestaat uit een plas en aanliggende watergang aan de Rhijnhofweg. Beide, watergang en plas, hebben "natuurlijke" oevers begroeid met o.a. riet, lisdodde en gele lis. Daarnaast is in de watergang draadalg aanwezig, welke geschikt habitat creëert voor platte schijfhoorn, mits de condities goed zijn. Figuur 1 geeft een impressie van het plangebied weer.

Figuur 1. Impressie van het plangebied.

Aanpak

Op 29 juni 2023 is van 9:00 tot 11:00 onderzoek uitgevoerd naar het voor komen van de platte schijfhoren in het onderzoeksgebied zoals weergegeven op Figuur 2. Tijdens het onderzoek was het 16 graden Celsius, droog, lichte bewolking, en wind matig noord 19 km/u. Het onderzoek is uitgevoerd met als **richtlijn** de Handleiding *slakken van de habitatrichtlijn waarnemen* van Stichting Anemoon uit 2009. Er bestaat op dit moment geen protocol of kennisdocument voor het onderzoek naar platte schijfhoorn. Het 10-stappen plan is, daar waar mogelijk, gevolgd. De handleiding is geschreven voor het onderzoeken van grote gebieden op km-hok niveau, terwijl het plangebied een zeer klein onderdeel uitmaakt van een km-hok. Het onderzoek is uitgevoerd door twee deskundigen (op het gebied van de zoetwaterslakken) met twee RAVON-schepnetten. Op de meest kansrijke locaties, daar waar waterplanten (en

draadwier) aanwezig zijn, veelvuldig geschept om monsters te nemen. Veelvuldig is het herhalen van het scheppen, tot zeker drie keer een net waterplanten. In het geval van het onderzoeksgebied, waren de waterplanten beperkt en het water ondiep, met name in de watergang. Zie Figuur 2, gele cirkels, voor de locaties waar monsters genomen zijn. Dit is gedaan vanaf de omliggende oevers. Het water in het midden was te diep, hier bevonden zich ook geen waterplanten. Op plekken waar waterplanten aanwezig waren (langs de oevers) zijn monsters verzameld. Aanwezige lisdodden zijn met het oog en een 10x loep nauwkeurig afgezocht. De monsters van waterplanten zijn in een emmer verzameld en zorgvuldig uitgewassen. De inhoud van de emmer is vervolgens gezeefd. Het gezeefde materiaal is afgezocht op schijfhoornsoorten en andere soorten. Deze zijn overgebracht in potjes met 70% alcohol. De emmer is nauwkeurig gecontroleerd op aanwezige slakjes. Het gezeefde materiaal is vervolgens uitgespreid in twee grote witte bakken. De inhoud is gecontroleerd op de aanwezigheid van zoet waterslakken en in het bijzonder schijfhoorns. Aanwezige slakken zijn overgebracht naar potjes met 70% alcohol.

Figuur 2. Onderzoeksgebied en onderzochte locaties (gele cirkels) naar platte schijfhoorn. De blauwe lijn is de locatie van de duiker onder de weg door naar het plangebied.

Resultaten

Tijdens het bezoek zijn verschillende soorten fauna waargenomen in de monsters. Geen van deze soorten betrof platte schijfhoorn. Soorten die wel zijn waargenomen zijn:

Puntige blaashoorn
Zoetwatervlokreeft
Tijgervlokreeft
Zoetwatergarnaal
Driedoornige stekelbaars
Kleine modderkruiper
Gewone zoetwaterpissebed
Rode- en gevlekte Amerikaanse rivierkreeft

Tijdens het terreinbezoek is geconstateerd dat het plangebied is aangesloten op de Oude Rijn m.b.v. een duiker, zie Figuur 2 en 3. Dit heeft tot gevolg dat de kwaliteit van het water in het plangebied is veranderd (zie natuurtoets, 2022). De Platte schijfhoorn is uiterst gevoelig voor chemische vervuiling (Anemoon, 2009). Ook is het water verontreinigd door bouwafval vanaf de naastgelegen bouwlocaties. Dit kan de reden zijn dat er geen (platte) schijfhoorns zijn aangetroffen.

Figuur 3. Duiker welke is aangesloten op de Oude Rijn.

Conclusie/advies

De platte schijfhoren is niet aangetroffen bij het onderzoek. De kwaliteit van het voorheen relatief schone water is duurzaam veranderd door het water vanuit de Oude Rijn en ook negatief beïnvloed door het bouwafval van de bouwplaats. Het is daarom aannemelijk dat het plangebied niet meer functioneel is als leefgebied voor de soort. Deze soort is immers gevoelig voor chemische vervuiling. Dit kan de reden zijn dat er in de huidige situatie geen (platte) schijfhoorns zijn aangetroffen.